

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

D E C I Z I E

cu privire la contestația depusă de

Vitalie Ciuchitu

împotriva deciziei din 18 iulie 2024 a Comisiei de evaluare, instituită prin Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, exercitându-și atribuțiile potrivit Legii nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor,

(evaluarea integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, conform Legii nr. 26/2022)

(Dosarul nr. 3-21/24
NR. PIGD 2-24084453-01-3-29072024)

Aprecierea dubiilor Comisiei de evaluare care au dus la nepromovarea candidatului; Utilizarea de către Comisia de evaluare a cheltuielilor de consum pentru populație în calitate de indice statistic la calcularea cheltuielilor de consum ale subiecților evaluați.

10 decembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în ședință publică contestația depusă de Vitalie Ciuchitu împotriva deciziei Comisiei de evaluare, instituită prin Legea nr. 65/2023, exercitându-și atribuțiile potrivit Legii nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

Curtea Supremă de Justiție, în completul special compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni, *judecători*,

Cristian Rotaru – *grefier*,

Cu participarea:

Reclamantului – Vitalie Ciuchitu,

Reprezentanților părâtei – avocații Roger Gladei și Valeriu Cernei,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Vitalie Ciuchitu (reclamant) este avocat din anul 2008.
2. La 16 noiembrie 2023, Comisia de evaluare, instituită prin Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, exercitându-și atribuțiile potrivit Legii nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (*în cont.* – Comisia de evaluare) a recepționat cererea candidatului Vitalie Ciuchitu de a participa la concursul pentru ocuparea funcției de membru al Consiliului Superior al Magistraturii.
3. Pentru a fi admis la acest concurs, candidatul urmează să promoveze evaluarea prevăzută de Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.
4. La 18 iulie 2024, Comisia de evaluare a adoptat, cu votul unanim al membrilor prezenți, decizia prin care s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate financiară și, prin urmare, acesta nu promovează evaluarea.
5. La 29 iulie 2024, prin intermediul poștei electronice, reclamantul Vitalie Ciuchitu a depus contestație împotriva deciziei de nepromovare a evaluării din 18 iulie 2024 emise de Comisia de evaluare, prin care a solicitat

anularea deciziei nominalizate și dispunerea reevaluării candidatului, conform art. 14 alin. (8) lit. b) din Legea nr. 26/2022.

6. Conform art. 14 alin. (2) din Legea nr. 26, contestația ține de competența Curții Supreme de Justiție și este examinată de un complet special compus din trei judecători și un judecător supleant. Cauza a fost distribuită pentru examinare judecătorului-raportor Oxana Parfeni, care, prin Dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 89 din 14 mai 2024 „Cu privire la modificarea Dispoziției nr. 29 din 29 martie 2022 cu privire la instituirea completului de judecată special”, face parte din completul de judecată special, în componența: Ion Malanciuc – președinte, judecător, Oxana Parfeni și Diana Stănilă – judecători.

7. La 21 august 2024, prin intermediul poștei electronice, Comisia de evaluare a depus referință pe marginea contestației formulate de către reclamantul Vitalie Ciuchitu.

8. Curtea Supremă de Justiție a convocat părțile în prima ședință de judecată la 12 septembrie 2024. Reclamantul a pledat singur cauza în fața instanței de judecată, iar Comisia de evaluare a fost reprezentată de către avocații Roger Gladei și Valeriu Cernei.

ÎN FAPT

a. Procedura de evaluare a reclamantului de către Comisie

9. „În vederea sporirii integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Consiliului Superior al Procurorilor și ai organelor specializate ale acestora, precum și în vederea sporirii încrederii societății în activitatea organelor de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, dar și, în general, în sistemul justiției”, la 10 martie 2022, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 26, care reglementează raporturile juridice aferente procedurii de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, al Consiliului Superior al Procurorilor, precum și a candidaților la funcția de membru în organele specializate ale acestora, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcțiile respective.

10. La 06 decembrie 2023, Comisia a notificat candidatul și i-a solicitat să depună, în termen de șapte zile, declarația de avere și interese personale pentru ultimii cinci ani, așa cum prevede art. 9 alin. (2) din Legea nr. 26/2022. Candidatul a fost invitat să depună, în mod voluntar, un chestionar de etică. La 13 decembrie 2023, candidatul i-a trimis Comisiei declarația și chestionarul de etică completate.

11. La 26 februarie 2024, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia i-a solicitat candidatului să prezinte informații suplimentare până la 05 martie 2024. Candidatul a răspuns în termenul stabilit.

12. La 22 martie 2024, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia din nou i-a solicitat candidatului să prezinte informații suplimentare până la 29 martie 2024. Candidatul a răspuns la 30 martie 2024.

13. În cele ce urmează, la 12 aprilie 2024, Comisia a notificat candidatul despre identificarea unor aspecte care generează dubii cu privire la respectarea criteriilor etice și financiare și l-a invitat să participe la o audiere programată pentru data de 26 aprilie 2024.

14. La 15 aprilie 2024, candidatul a confirmat prezența la audiere și a solicitat să fie audiat în ședință închisă, în partea în care vor fi discutate chestiuni legate de clientelă sau puse în discuție datele personale ale rudelor și ale altor persoane. Printr-o decizie motivată din 16 aprilie 2024, Comisia a respins cererea, menționând că va dezvălui doar minimul necesar de date cu caracter personal, candidatul nu va dezvălui în cadrul audierii chestiuni care fac obiectul secretului profesional și că, în acest caz particular, prevalează interesul public într-un proces de evaluare transparent.

15. La 17 aprilie 2024, potrivit art. 12 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 26/2022, la solicitarea candidatului, Comisia i-a oferit acces la materialele dosarului de evaluare. La aceeași dată, candidatul a anexat explicații scrise cu privire la dubiile notificate de Comisie.

16. La 24 aprilie 2024 și 26 aprilie 2024 (în ziua audierii), candidatul a prezentat informații suplimentare, de relevanța cărora Comisia urma să se expună odată cu emiterea deciziei motivate.

17. La 26 aprilie 2024, candidatul a participat la audiere. În cadrul audierii, candidatul a confirmat corectitudinea răspunsurilor sale din chestionarul de etică și a declarat că nu are corectări sau completări la răspunsurile pe care le-a oferit anterior.

18. După audiere, la 03 mai 2024, candidatul a depus o cerere de ridicare a „excepției de ilegalitate”. În cererea sa, candidatul a afirmat că unele dispoziții din Regulamentul Comisiei sunt contrare prevederilor Legii nr. 26/22, solicitând ca dispozițiile contestate din Regulament să nu fie aplicate în procesul său de evaluare, ci să fie aplicate direct dispozițiile Legii nr. 26/2022, ale Constituției și ale altor legi citate.

19. Comisia a observat că, în cererea sa, candidatul nu a făcut trimitere la prevederi care reglementează dreptul de a ridica o „excepție de ilegalitate”. Un astfel de remediu era reglementat de Legea nr. 793/2000 cu privire la contenciosul administrativ, dar această lege a fost abrogată odată cu intrarea

în vigoare a Codului administrativ la 01 aprilie 2009. Totodată, „excepția” putea fi invocată doar în cadrul procedurilor judiciare în fața instanțelor de judecată. Comisia a decis să respingă cererea, deoarece nu a identificat niciun temei juridic care îi stă la bază.

20. La 18 iulie 2024, cu vot unanim, Comisia a constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate financiară și, prin urmare, acesta nu a promovat evaluarea.

21. În argumentarea soluției sale, Comisia de evaluare a constatat că, în perioada supusă evaluării (ultimii 15 ani premergători procedurii de evaluare), candidatul a acumulat solduri financiare negative aproape în fiecare an, acumulând în total un deficit de - 1 017 032 de lei, sumă care constituie o diferență substanțială între veniturile declarate și cheltuielile efectuate care, în conformitate cu art. 8 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 26/2022, impune concluzia de neconformitate a candidatului în raport cu criteriul de integritate financiară.

22. Totodată, Comisia de evaluare a reținut averea inexplicabilă pentru perioada 2008-2021, în condițiile în care veniturile oficiale anuale înregistrate de către subiecții evaluării au fost mai mici decât formula cheltuielilor de consum pentru populație (*în cont.* – CCP) pentru perioada respectivă, stabilite de către Biroul Național de Statistică:

Anul	Venitul potrivit datelor furnizate de SFS (MDL)	Cheltuieli (MDL)		Sold negativ (MDL)
		Total	Estimate conform CCP	
2008	25 399	-	61 882	- 36 483
2009	26 834	-	63 139	- 36 305
2010	19 800	-	72 744	- 52 944
2011	19 774	-	79 286	- 64 512
2012	21 118	133 798	74 654	- 112 680
2013	44 950	-	89 563	- 41 613
2014	12 715	-	79 776	- 67 061
2015	73 028	-	96 377	- 23 349
2016	57 801	-	86 965	- 29 167
2017	119 244	196 105	72 943	- 76 861
2018	28 544	189 421	74 621	- 160 877

2019	26 484	-	91 925	- 65 441
2020	13 167	130 690	89 018	- 117 524
2021	11 752	143 967	102 295	- 132 215
Total sold negativ				- 1 017 032

23. Comisia de evaluare nu a putut stabili veridicitatea afirmațiilor reclamantului, precum că acesta deținea unele economii considerabile în numerar înainte de perioada de evaluare, or, Comisiei nu au fost prezentate dovezi convingătoare în vederea confirmării existenței acestora.

24. Cu referire la susținerile reclamantului, precum că acesta ar fi avut un nivel ridicat de trai înainte obținerii licenței de avocat, Comisia a reținut că aceste informații nu sunt convingătoare. Mai mult, nu există nicio dovadă să sugereze că, aproape 20 de ani mai târziu (în 2008, la începutul perioadei de evaluare), acesta dispunea încă de resurse financiare substanțiale sau de economii importante.

25. În ceea ce ține de afirmația reclamantului privind moștenirea de la bunicul său, în anul 1998, a unor bani și obiecte prețioase în valoare de 10 000 de dolari, Comisia de evaluare a stabilit că acesta nu a prezentat detalii suplimentare cu privire la natura acestor obiecte sau la modul în care bunicul său le-ar fi putut dobândi.

26. În mod similar, deși reclamantul a afirmat că în anul 2003 a vândut un apartament situat în Glodeni contra sumei de 10 000 de dolari, acesta nu a prezentat niciun document care să confirme primirea banilor.

27. În ceea ce privește recipisa prezentată de către reclamant în cadrul audierilor din 26 aprilie 2024, potrivit căreia, la 14 iunie 2016, a împrumutat unei persoane suma de 54 000 de euro, Comisia a reținut că aceasta nu conține numele împrumutatului. În mod egal, Comisia a considerat contradictorie abordarea candidatului care, pe de o parte, atunci când a fost întrebat în timpul rundelor de întrebări cu privire la economiile în numerar, a declarat că nu își amintește, iar pe de altă parte, în ziua audierilor, acesta și-a amintit că în 2016 a împrumutat fără nicio garanție, printr-o simplă recipisă scrisă de mână, suma de 54 000 de euro, care este o sumă semnificativă, având în vedere afirmația candidatului că a avut un stil de viață modest după ce și-a obținut licența de avocat în 2008.

ARGUMENTELE PĂRȚILOR

a. Argumentele reclamantului

28. La 29 iulie 2024, prin intermediul poștei electronice, reclamantul Vitalie Ciuchitu a depus contestație împotriva deciziei de nepromovare a evaluării din 18 iulie 2024 emise de Comisia de evaluare, prin care a solicitat anularea deciziei nominalizate și dispunerea reevaluării candidatului, conform art. 14 alin. (8) lit. b) din Legea nr. 26/2022.

29. În motivarea contestației, reclamantul a indicat că prin decizia contestată, Comisia a stabilit lipsa integrității financiare, pornind de la aspectele referitoare la cheltuielile de consum ale populației, care constituie circa 75 % din totalul cheltuielilor, cu titlu de cheltuieli de trai calculate conform informațiilor și metodologiei Biroului Național de Statistică.

30. A menționat că utilizarea estimărilor Biroului Național de Statistică a cheltuielilor de consum pentru populație la constatarea lipsei integrității financiare contravine art. 8 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 26, care stabilește într-o manieră exhaustivă criteriile de evaluare a integrității financiare, și anume raportarea „averii dobândite” la „veniturile declarate”.

31. Prin urmare, se înțelege că exercițiul de evaluare nu prevede luare în considerare a altor cheltuieli decât cele legate de procurarea averii dobândite. Mai mult, legislatorul nu prevede stabilirea cheltuielilor suportate de candidat pentru întreținere și, mai ales, prin folosirea datelor statistice, fapt care impune concluzia că utilizarea acestor indici este ilegală.

32. A precizat că anume instanței de judecată îi revine obligația de a verifica respectarea legii de către Comisie, or, acest exercițiu se află în strânsă legătură cu caracterul echitabil al procedurii de evaluare, aspect care urmează a fi luat în calcul la examinarea contestației, în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (8) lit. b) din Legea nr. 26.

33. Reclamantul a specificat că, având în vedere valorile economice stabilite de către Comisie pentru anii 2008-2022, și anume veniturile declarate în sumă de 500 610 lei, precum și averea dobândită în sumă de 385 393 de lei, se constată un sold pozitiv, circumstanță care atestă respectarea cerințelor art. 14 alin. (8) lit. b) din Legea nr. 26.

34. Reclamantul a mai indicat că, potrivit prevederilor art. 226⁷ din Codul fiscal (în redacția legii în perioada de referință), persoana fizică cetățean al Republicii Moldova care, la situația de la 01 ianuarie 2012, deține mijloace financiare bănești în sumă mai mare de 500 mii lei sau echivalentul acesteia în valută străină are obligația să depună la inspectoratul fiscal de stat teritorial după locul domiciliului sau reședinței ori la Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, până la 31 decembrie 2012, declarația cu privire la disponibilul de mijloace bănești. În cazul în care suma declarată va fi mai mare de un milion

de lei, persoana fizică este obligată să anexeze în declarație documentele care confirmă disponibilul sumei declarate.

35. În sensul normei de drept citate, reclamantul a invocat prezumția faptului că atât dânsul, cât și soția sa, în acea perioadă, dispuneau de o sumă mai mică de 500 000 de lei, din moment ce niciunul dintre ei nu au depus o astfel de declarație privind disponibilul de mijloace bănești.

36. Într-o altă ordine de idei, a obiectat asupra constatărilor Comisiei în partea ce ține de lipsa vreunui temei juridic pentru ridicarea de către acesta a „excepției de ilegalitate”, or, potrivit reclamantului, nu este relevant titlul acestui mijloc de apărare, ci solicitările care au fost expres formulate în fața Comisiei și argumentele invocate în susținerea acestora.

37. A reiterat că prin formularea unei astfel de excepții, și-a manifestat dezacordul față de unele prevederi din Regulamentul de funcționare a Comisiei și a solicitat ca acestea să nu fie aplicate în raport cu candidatura sa.

38. În opinia reclamantului, Comisia de evaluare, prin prisma unor justificări formale, a ignorat argumentele respective, dar și obligația acesteia de a răspunde la totalitatea argumentelor prezentate întru apărarea poziției sale.

39. Cu referire la aplicarea prevederilor art. 14 alin. (8) lit. b) din Legea nr. 26, a notat că Comisia de evaluare a extins conținutul noțiunii de „avere dobândită” prin includerea în această definiție a „cheltuielilor de consum ale populației”. În acest mod, Comisia și-a arogat un drept de natură procesuală neprevăzut de lege, motiv din care consideră că a fost afectat caracterul echitabil al procedurii de evaluare.

40. Concomitent, a menționat că excluderea din valoarea „averii dobândite” a cheltuielilor de consum ale populației, ar permite constatarea că averea dobândită nu este mai mare decât veniturile declarate, ceea ce, în consecință, ar duce la promovarea evaluării.

41. Reclamantul Vitalie Ciuchitu a solicitat anularea deciziei Comisiei de evaluare din 18 iulie 2024 cu privire la nepromovarea evaluării, cu dispunerea reevaluării conform art. 14 alin. (8) lit. b) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022.

b. Argumentele pârâtei

42. La 21 august 2024, prin intermediul poștei electronice, Comisia de evaluare a prezentat referința pe marginea contestației formulate de către Vitaliei Ciuchitu, solicitând respingerea acesteia, ca fiind neîntemeiată.

43. În susținerea poziției sale, Comisia de evaluare a indicat că aceasta a executat cu diligență și bună-credință competențele sale prevăzute de Legea nr. 26/2022. În particular, atunci când au existat neclarități, Comisia i-a oferit

reclamantului posibilitatea de a le elucida, prin prezentarea datelor și informațiilor suplimentare, oferindu-i termen suficient. Mai mult, atunci când reclamantul a prezentat documente, acestea au fost luate în considerare de către Comisie, reclamantului fiindu-i asigurat dreptul de a înlătura orice potențiale suspiciuni privind integritatea sa.

44. A menționat că neexercitarea dreptului candidatului de a prezenta date și informații suplimentare riscă să inducă Comisia la concluzia existenței unor dubii serioase referitoare la conformitatea candidatului față de criteriile de integritate. Astfel, este în interesul candidatului să preia sarcina probațiunii.

45. Pârâta a precizat și faptul că este neîntemeiat argumentul reclamantului, potrivit căruia Comisia ar fi stabilit lipsa integrității financiare a candidatului, or, aceasta doar s-a rezumat la constatarea unor dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate financiară.

46. Referitor la utilizarea de către Comisie a datelor statistice la aprecierea cheltuielilor suportate de candidat pentru întreținere, pârâta a evidențiat că o analiză corectă a fluxurilor de intrare și ieșire a mijloacelor bănești nu poate avea loc fără luarea în calcul a cheltuielilor de trai (de consum), or, Comisia nu poate porni de la ipoteza greșită, precum că subiectul nu a avut cheltuieli de consum.

47. Prin urmare, alegațiile reclamantului nu reprezintă o încălcare procedurală gravă care ar fi afectat caracterul echitabil al procedurii sale de evaluare.

48. Referitor la argumentul reclamantului cu privire la pretinsa prezumție de deținere a numerarului în temeiul art. 226⁷ din Codul fiscal (în redacția legii în perioada de referință), Comisia a specificat că dispozițiile legale menționate nu au instituit prezumția potrivit căreia fiecare cetățean al Republicii Moldova ar fi avut, la data intrării în vigoare a legii, câte 499 999 de lei. Or, acest fapt nu corespunde adevărului și nici nu rezultă din lege.

LEGISLAȚIA ȘI STANDARDELE RELEVANTE

49. Art. 1 din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (*în cont.* – Legea nr. 26/2022):

„Prezenta lege reglementează raporturile juridice aferente procedurii de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, al Consiliului Superior al Procurorilor, precum și a candidaților la funcția de membru în organele specializate ale acestora, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcțiile respective.”

50. Art. 22 alin. (11), (12) lit. a), alin. (13) din Legea nr. 252 din 17 august 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative:

„(11) Comisia independentă de evaluare creată prin Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (în continuare – Legea nr. 26/2022) va finaliza evaluarea cererilor depuse până la 1 septembrie 2023 a subiecților menționați la art. 2 alin. (1) lit. a) și e) din legea indicată. Comisia respectivă își va continua activitatea până la finalizarea examinării contestațiilor depuse împotriva deciziilor acesteia.

(12) Atribuțiile comisiei indicate la alin. (11), care derivă din Legea nr. 26/2022, vor fi exercitate după cum urmează:

a) subiecții menționați la art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 26/2022, pentru cererile depuse după 1 septembrie 2023, și subiecții menționați la art. 2 alin. (1) lit. b)–d) din Legea nr. 26/2022, indiferent de data depunerii cererii, vor fi evaluați de către Comisia de evaluare a judecătorilor.

(13) Comisiile de evaluare vor evalua subiecții menționați la alin. (12) conform procedurii și criteriilor reglementate prin Legea nr. 26/2022, dacă funcțiile pentru care candidează vor deveni vacante până la 31 august 2025.”

51. Art. 2 alin. (1) lit. a), alin. (2) din Legea nr. 26/2022:

„(1) Prevederile prezentei legi se aplică candidaților la funcția de membru al:

a) Consiliului Superior al Magistraturii.

(2) În contextul evaluării candidaților menționați la alin. (1) este verificată și averea persoanelor apropiate candidaților, astfel cum acestea sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și a persoanelor menționate la art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.”

52. Art. 4 alin. (2) din Legea nr. 26/2022:

„(2) În activitatea sa, Comisia de evaluare se conduce de Constituția Republicii Moldova, de prezenta lege și de alte acte normative ce reglementează domeniile conexe activității sale. Comisia de evaluare funcționează în baza regulamentului propriu de organizare și funcționare, aprobat de către aceasta.”

53. Art. 8 alin. (4)-(6) din Legea nr. 26/2022:

„(4) Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate financiară dacă:

a) averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație;

b) Comisia de evaluare constată că averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate.

(5) Pentru evaluarea integrității financiare a candidatului, Comisia de evaluare verifică:

a) respectarea de către candidat a regimului fiscal în partea ce ține de achitarea impozitelor la folosirea mijloacelor și veniturilor rezultate din proprietatea deținută,

precum și a veniturilor impozabile, și în partea ce ține de achitarea drepturilor de import și drepturilor de export;

b) respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;

c) modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art. 2 alin. (2), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri;

d) sursele de venit ale candidatului și, după caz, ale persoanelor specificate la art.2 alin. (2);

e) dacă există sau nu contracte de împrumut, credit, leasing, asigurare sau alte contracte care pot asigura beneficii de ordin financiar, în care candidatul, persoana specificată la art. 2 alin. (2) sau persoana juridică în care aceștia au calitatea de beneficiari efectivii este parte contractantă;

f) dacă există sau nu donații în care candidatul sau persoana specificată la art. 2 alin. (2) are statut de donatar sau de donator;

g) alte aspecte relevante pentru clarificarea originii averii candidatului și pentru justificarea acesteia.

(6) În aprecierea criteriilor prevăzute la alin. (2)–(5) și în luarea unor decizii cu privire la acestea, Comisia de evaluare nu depinde de constatările altor organe cu competențe în domeniul respectiv.”

54. Art. 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022:

„(4) Candidatul are următoarele drepturi:

a) să participe la ședințele Comisiei de evaluare și să dea explicații verbale;

b) să fie asistat de un avocat sau de un avocat stagiar pe parcursul procedurii de evaluare;

c) să ia cunoștință de materialele evaluării, cu cel puțin 3 zile până la audiere;

d) să prezinte, în formă scrisă, date și informații suplimentare pe care le consideră necesare în vederea înlăturării suspiciunilor privind integritatea sa, dacă a fost în imposibilitatea de a le prezenta anterior;

e) să conteste decizia Comisiei de evaluare.”

55. Art. 13 alin. (5), (6) din Legea nr. 26/2022:

„(5) Se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art. 8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată.

(6) Decizia privind nepromovarea evaluării constituie temei juridic pentru neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs. Decizia se expediază organelor competente potrivit legii pentru examinarea încălcărilor depistate, însă constatările din decizie nu au o valoare probantă pentru orice alte proceduri sau procese.”

56. Art. 14 alin. (1), (6), (8) lit. a), alin. (9) din Legea nr. 26/2022:

„(1) Decizia Comisiei de evaluare poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării de către acesta a deciziei motivate, fără respectarea procedurii prealabile.

(6) Cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.

(8) La examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție poate adopta una dintre următoarele decizii:

a) respingerea cererii de contestare.

(9) Decizia completului de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție este irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se consideră emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se notifică participanților în termen de 5 zile de la data emiterii.”

57. Art. 3 alin. (1), (2) din Regulamentul de evaluare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare a judecătorilor și procurorilor, în temeiul Legii nr. 26/2022:

„1. Veniturile sau cheltuielile nedeclarate sunt relevante pentru integritatea financiară, în măsura în care acestea nu au fost declarate veridic, dar și pentru integritatea etică, inclusiv, dar fără a se limita la, în măsura în care se referă la venituri secundare interzise, evaziune fiscală sau încălcarea prevederilor privind combaterea spălării banilor.

2. Anexa definește metoda de calcul a averii nedeclarate.”

58. Pct. 1 din Anexa la Regulamentul de evaluare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare a judecătorilor și procurorilor, în temeiul Legii nr. 26/2022:

„1. Informații generale – În hotărârea sa *Xhoxhaj vs. Albania*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a calculat averea nejustificată după cum urmează:

„În sensul acestei hotărâri, „active lichide” înseamnă (A) soldul economiilor în numerar la sfârșitul unui anumit an calendaristic, așa cum este determinat de organismele de verificare a integrității (vetting), care ar trebui să fie egal cu (B) soldul bănesc disponibil al reclamantei și al partenerului ei din anul calendaristic precedent, plus (C) venitul anual al reclamantei și al partenerului ei generat în cursul anului calendaristic de raportare, conform documentelor juridice/oficiale, minus (D) orice cheltuieli (inclusiv, dar fără a se limita la, cheltuieli de trai, cheltuieli de călătorie, rambursări ipotecare). Eventualele discrepante în care (A) este mai mare decât (B + C – D) ar da naștere unor active lichide nejustificate care nu sunt susținute de fluxul de numerar determinat din documentele din dosar.”

Împărțind elementele financiare menționate ca fluxuri de numerar de intrare și ieșire în două colonite separate, această formulă arată după cum urmează:

An calendaristic (sau orice altă perioadă)	
Fluxuri de numerar de intrare	Fluxuri de numerar de ieșire
„(B) soldul bănesc disponibil al reclamantei și al partenerului ei din anul calendaristic precedent	„(D) orice cheltuieli (inclusiv, dar fără a se limita la, cheltuieli de trai, cheltuieli de călătorie, rambursări ipotecare)”
„(C) venitul anual al reclamantei și al partenerului ei realizat în cursul anului calendaristic de raportare, conform documentelor juridice/oficial”	„(A) soldul economiilor de numerar la sfârșitul unui anumit an calendaristic”

Astfel, există avere nejustificată dacă: $A > B + C - D$. La rearanjarea ecuației prin adăugarea D pe ambele părți: $A + D > B + C$ (sau: $B + C < A + D$). Exprimată verbal pe scurt, această formulă calculează dacă fluxurile de numerar de ieșire („mod de viață” ($A + D$)) sunt mai mari decât venitul legitim ($B + C$).

59. Pct. 3.5 din Anexa la Regulamentul de evaluare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare a judecătorilor și procurorilor, în temeiul Legii nr. 26/2022:

„Cheltuielile de consum pentru populație (CCP) sunt determinate și publicate anual de Biroul Național de Statistică (BNS). Aceste cheltuieli includ următoarele categorii: 1) produse alimentare și băuturi nealcoolice; 2) băuturi alcoolice și articole de tutungerie; 3) îmbrăcăminte și încălțăminte; 4) întreținerea locuinței, apă, electricitate și gaze; 5) mobilier; echipamente de uz casnic și întreținerea de rutină a acestora; 6) sănătate; 7) transport; 8) comunicare; 9) recreere și cultură; 10) educație; 11) restaurante și hoteluri; 12) bunuri și servicii diverse. Suma exactă pe fiecare candidat este calculată de Secretariatul Comisiei folosind datele BNS, ținând cont de numărul membrilor familiei, zona de reședință (rurală sau urbană) CCP parte din „cheltuieli” (sau fluxurile de numerar de ieșire).”

60. Pct. 3.6 din Anexa la Regulamentul de evaluare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare a judecătorilor și procurorilor, în temeiul Legii nr. 26/2022:

„Dacă ieșirile subtotale sunt mai mari decât veniturile subtotalului, atunci există un dezechilibru financiar cu privire la declarant.”

61. Prin Avizul nr. 1069/2021 din 13 decembrie 2021, Comisia de la Veneția și Directoratul General au conchis că proiectul de lege revizuit (*n. r.* – Legea nr. 26/2022) arată clar că rezultatele evaluării integrității nu vor avea niciun efect asupra carierei candidatului (§ 39 din Opinia comună vizată).

62. Cu referire la marja de apreciere (dreptul discreționar) al Comisiei de evaluare, prin Avizul nr. 1069/2021 din 13 decembrie 2021, Comisia de la Veneția și Directoratul General observă că integritatea personală a membrilor care constituie Consiliile Superioare (de judecători și procurori) este un

element esențial al naturii unor astfel de organe; asigură încrederea cetățenilor în instituțiile de justiție – încredere în magistrați și în integritatea acestora. Într-o societate care respectă valorile fundamentale ale democrației, încrederea cetățenilor în acțiunea Consiliilor Superioare depinde foarte mult, sau esențial, de integritatea personală și de competența și credibilitatea apartenenței sale (§ 11 din Opinia comună vizată).

63. Comisia de la Veneția și Directoratul General și-au exprimat anterior opinia, în alte contexte, că situațiile critice din domeniul justiției, ca niveluri extrem de ridicate de corupție, pot justifica soluții la fel de radicale, precum un proces de verificare a judecătorilor în funcție. În cele din urmă, ține de competența autorităților moldovenești să decidă dacă situația predominantă în sistemul judiciar moldovenesc creează o bază suficientă pentru a supune toți judecătorii și procurorii, precum și membrii CSM și CSM, la evaluări extraordinare de integritate (§ 13 din Opinia comună vizată).

64. Potrivit Obiectivului 1.2. din Direcția strategică I. „Consolidarea integrității și responsabilității în sectorul justiției” din Legea pentru aprobarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia nr. 211 din 06 decembrie 2021: *„Identificarea unor pârgșii eficiente de întărire a independenței judecătorilor și a procurorilor urmează a fi corelată cu creșterea responsabilității și integrității acestora. Responsabilitatea și integritatea sunt printre principalele elemente de asigurare a încrederii cetățenilor în sistemul justiției și de garanție a derulării unor proceduri echitabile. Dezvoltarea și promovarea unei culturi a integrității judiciare constituie un element important în prevenirea corupției care este una dintre principalele amenințări în adresa societății și funcționării statului de drept. În prezent, potrivit sondajelor realizate, corupția și lipsa de integritate în sistemul judecătoresc sunt percepute de publicul larg la un nivel înalt. În Raportul privind al patrulea ciclu de evaluare a Moldovei, GRECO este profund îngrijorat de indicii potrivit cărora în funcția de judecător sunt numiți candidați care prezintă riscuri de integritate. Comisia Internațională a Juriștilor, în Raportul misiunii de evaluare din 2018, accentuează importanța faptului ca corupția în sistemul judecătoresc să fie combătută prin măsuri ferme și, în mod prioritar, în deplină armonie cu principiile statului de drept și drepturile omului. Aceasta este îngrijorată de faptul că multe investigații penale par să fie concentrate mai degrabă pe suprimarea opoziției sau prevenirea părerilor disidente în sistemul judecătoresc decât pe eradicarea reală a corupției. Este esențial ca actorii din cadrul sistemului justiției, individual și în colectiv, să respecte și să onoreze funcția deținută ca fiind un mandat public și să depună efort pentru a spori și menține încrederea publicului în sistem”.*

65. În Avizul CCJE nr. 24 (2021) privind evoluția consiliilor judiciare și rolul acestora în sisteme judiciare independente și imparțiale, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni a remindit că procesul de selecție a membrilor unui Consiliu, inclusiv posibile campanii de către candidați ar trebui să fie transparente și să se asigure că calificările candidaților, în special imparțialitatea și integritatea acestora sunt verificate (§ 34 din Avizul menționat).

66. Cu referire la aspectul inversării sarcinii probațiunii la verificarea averii, potrivit opiniei *amicus curiae* a Comisiei de la Veneția, conceptul de evaluare a integrității implică implementarea unui proces de mecanisme care vizează garantarea celor mai înalte norme în materie de conduită și de integritate financiară solicitate pentru accederea în funcția publică. Într-un sistem de control prealabil al integrității, decizia de a nu recruta un candidat poate fi justificată în cazul unei simple îndoieli pe baza unei evaluări a riscurilor. Totuși, decizia de nepromovare a evaluării unui candidat trebuie legată de un indiciu de ilegalitate, cum ar fi averea inexplicabilă, chiar dacă nu se poate dovedi dincolo de orice îndoială că această avere provine din surse ilegale (a se vedea CDLAD (2022) 011, §§ 9-10).

67. În Avizul său, Comisia de la Veneția și Directoratul General au mai notat că Comisia de evaluare emite un raport negativ atunci când are „dubii serioase” cu privire la comiterea de către judecător sau un procuror a unor încălcări. Această normă presupune că concluziile Comisiei de evaluare nu stabilesc vinovăția persoanei vizate, nici nu atrag direct răspunderea penală, ceea ce ar necesita cel mai probabil un alt standard de probă (mai înalt). Într-o anumită măsură, această structură reduce potențialul unui conflict dintre constatările Comisiei de evaluare și ale altor organe administrative sau judiciare, menționate anterior.

68. În decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 06 aprilie 2023, Curtea Constituțională a constatat că, prin termenul „grav”, legislatorul a limitat marja discreționară a Comisiei de evaluare la evaluarea integrității etice a candidaților. Criteriul îi permite Comisiei să decidă nepromovarea candidatului doar dacă a constatat încălcări ale regulilor de etică și de conduită profesională de o gravitate ridicată. Acest fapt presupune că candidatul poate pune în discuție gravitatea încălcărilor constatate de Comisie în fața completului special al Curții Supreme de Justiție, care în cele din urmă poate aprecia caracterul „grav” al abaterii constatate în funcție de circumstanțele particulare ale cauzei. Raționamentele sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, în cazul termenilor „reprobabile” și „inexplicabile” din articolul 8 alin. (2) lit. a) din Lege. (DCC nr. 42 din 06.04.2023, § 120).

69. Totodată, cu referire la textul „dubii serioase” din articolul 13 alin. (5) din Legea nr. 26, Curtea Constituțională a statuat că textul criticat instituie un standard de probă aplicabil procedurii de evaluare. Astfel, atunci când Comisia de evaluare trebuie să decidă cu privire la integritatea unui candidat, ea trebuie să constate dacă există sau nu dubii serioase cu privire la respectarea criteriilor de integritate etică și financiară de către candidat, stabilite de articolul 8 din Lege. Definirea standardelor de probă implică în mod inevitabil utilizarea unor texte flexibile. În acest caz, standardul de probă stabilit de legislator urmărește să ghideze Comisia de evaluare la aprecierea rezultatelor evaluării. (*ibidem*, § 133).

70. Pe de altă parte, în Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023, Curtea Constituțională a stabilit că legea trebuie să prevadă un remediu în cazurile în care candidatului nu i-au fost asigurate drepturile procedurale în cadrul procedurii de evaluare. În funcție de eventualele curențe procedurale admise la etapa evaluării, de natura dreptului procedural afectat, precum și de circumstanțele particulare ale cauzei, Curtea reține că neasigurarea unui drept procedural poate fi considerată o problemă centrală a litigiului (HCC nr. 5 din 14.02.2023, § 81).

MOTIVAREA INSTANȚEI

71. Cu referire la termenul de depunere a contestației, Completul de judecată special relevă că decizia contestată motivată i-a fost notificată reclamantului Vitalie Ciuchitu, la 22 iulie 2024, potrivit extrasului din poșta electronică (f. d. 3 verso).

72. Prin urmare, termenul de contestare, indicat la para. 56, a început a curge la data de 23 iulie 2024, ziua imediat următoare comunicării deciziei motivate și urma să expire la 27 iulie 2024. Dat fiind faptul că 27 iulie 2024 a fost zi de sâmbătă, prin urmare, zi nelucrătoare, în ordinea art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă, ultima zi de depunere a contestației se constată a fi data de 29 iulie 2024 (zi de luni), ca următoarea zi lucrătoare.

73. Ținând cont de faptul că prezenta contestație a fost depusă de către reclamant la 29 iulie 2024 (f. d. 1), Completul de judecată special constată că, în speța dedusă judecătii, termenul de depunere a contestației a fost respectat.

74. Completul reiterează că, potrivit art. 36 alin. (2) din Codul administrativ, în aplicarea supremației dreptului, instanța judecătorească de contencios administrativ ia în considerare jurisprudența CtEDO. Potrivit acestei jurisprudențe, obligația instanței judecătorești de motivare a hotărârilor judecătorești nu poate fi înțeleasă că impunând un răspuns pentru fiecare argument (hot. *García Ruiz v. Spania*, 1999, § 26). Totuși, orice

argument decisiv pentru rezultatul procedurii necesită un răspuns clar (hot. *Ruiz Torija v. Spania*, 1994, § 30; și, pentru comparație, *Petrović și alții v. Muntenegru*, 2018, § 43), în special argumentele cu privire la drepturile și obligațiile garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului (hot. *Fabris v. Franța*, 2013, § 72 *in fine*; *Paun Jovanović v. Serbia*, 2023, § 108).

75. Completul de judecată special conchide că prin prisma art. 6 § 1 CEDO, a Hotărârii Curții Constituționale nr. 5 din 14 februarie 2023 și art. 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022, pentru a stabili dacă în cadrul procedurii de evaluare, Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, urmează a fi verificat faptul dacă reclamantului Vitalie Ciuchitu i-au fost respectate drepturile procedurale prevăzute de lege specială.

76. Reieșind din aceasta, precum și din dezideratele Curții Constituționale reținute în Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023, Completul de judecată special va răspunde doar criticilor ce se încadrează în criteriile statuate de către Curtea Constituțională în vederea eventualei admiteri a acțiunii, și anume ce țin de presupusele erori procedurale grave admise de către Comisia de evaluare, care ar fi afectat caracterul echitabil al procedurii de evaluare, precum și celor ce vizează presupusa existență a unor circumstanțe care puteau conduce la promovarea evaluării de către candidatul Vitalie Ciuchitu.

a. Cu referire la faptul dacă utilizarea CCP, la estimarea cheltuielilor de consum ale subiecților evaluați, este prevăzută de lege

77. În debut, Completul de judecată special notează că cheltuielile de consum ale populației sunt efectuate conform unei metodologii detaliate, în cadrul chestionării sunt implicate câteva mii de gospodării, chestionarea este minuțioasă iar rezultatele sunt verificate de câteva ori. Analize de acest gen sunt efectuate și în alte țări europene, care aplică o metodologie asemănătoare, clasificatorul cheltuielilor gospodăriilor casnice fiind elaborat de către BNS conform Clasificării Europene a Consumului Individual pe Destinații (COICOP 2013 5-Digit). Cifrele obținute sunt dezagregate după categorii de gospodării, în funcție de locul de trai și numărul de persoane în gospodărie, ce permite obținerea datelor care ar fi cât mai apropiate de gospodăria subiectului evaluării.

78. Totodată, potrivit art. 4 alin. (2) din Legea nr. 26/2022, enunțat la para. 52, în activitatea sa, Comisia de evaluare se conduce de Constituția Republicii Moldova, de prezenta lege și de alte acte normative ce reglementează domeniile conexe activității sale. Comisia de evaluare funcționează în baza regulamentului propriu de organizare și funcționare, aprobat de către aceasta.

79. În sensul Regulamentului nominalizat și al prevederilor legale incidente din acesta, enunțate la para. 57-60 din prezenta decizie, Completul de judecată special consideră că aplicarea calculelor determinate și publicate anual de către Biroul Național de Statistică, la estimarea cheltuielilor de consum ale subiecților evaluării, constituie un mecanism prevăzut de lege. Or, în cadrul Anexei la Regulamentul de evaluare a Comisiei sunt inserate în mod expres cheltuielile de consum ale populației, precum și raționamentul pentru includerea acestora la estimarea cheltuielilor suportate de către candidat și familia acestuia pentru întreținere.

80. De altfel, urmează a fi reținut că datele oficiale furnizate de către Biroul Național de Statistică se bucură de un nivel înalt de credibilitate, această instituție fiind o autoritate centrală în domeniul statisticii, independentă instituțional și profesional, creată pe lângă Guvern în scopul coordonării sistemului statistic național privind dezvoltarea și producerea statisticii oficiale (a se vedea art. 7 alin. (1) din Legea nr. 93 din 26 mai 2017 cu privire la statistica oficială).

81. Mai mult, în hotărârea *Thanza v. Albania* din 04 iulie 2023, Curtea de la Strasbourg a statuat că estimarea cheltuielilor de trai esențiale, pe baza unor metode statistice, este compatibilă cu Convenția, atât timp cât nu este arbitrară sau vădit nerezonabilă (§ 102 din hot. vizată).

82. Corespunzător, Completul de judecată special nu poate reține ca fiind pertinent argumentul invocat de către reclamant atât în contestație, cât și în cadrul ședințelor de judecată, precum că utilizarea indicilor CCP este contrară legii, în situația în care însuși Regulamentul de evaluare al Comisiei reglementează mecanismul în discuție.

b. Cu referire la faptul dacă averea dobândită depășește veniturile

89. În decizia contestată, Comisia de evaluare a purces la analiza anuală a tuturor fluxurilor financiare de intrare și de ieșire a gospodăriei reclamantului, în vederea stabilirii diferenței dintre acești indicatori financiari, iar în consecință, determinarea corespunderii candidatului cu criteriul de integritate financiară, prevăzut la art. 8 alin. (4) din Legea nr. 26/2022.

90. În cadrul tabelului inserat la para. 22, în baza informației constatate de către Comisia de evaluare, Completul de judecată special a evidențiat discrepanțele dintre veniturile oficiale ale familiei reclamantului înregistrate anual de către Serviciul Fiscal de Stat și cheltuielile estimate, conform indicilor CCP, pe parcursul perioadei de referință 2008-2021.

91. Efectuând analiza pentru anii 2008-2021, Comisia de evaluare a stabilit un sold negativ dintre veniturile declarate și cheltuielile de consum, în fiecare an, după cum urmează:

- 2008 – deficit de 36 483 de lei;
- 2009 – deficit de 36 305 lei;
- 2010 – deficit de 52 944 de lei;
- 2011 – deficit de 64 512 lei;
- 2012 – deficit de 112 680 de lei;
- 2013 – deficit de 41 613 lei;
- 2014 – deficit de 67 061 de lei;
- 2015 – deficit de 23 349 de lei;
- 2016 – deficit de 29 167 de lei;
- 2017 – deficit de 76 881 de lei;
- 2018 – deficit de 160 877 de lei;
- 2019 – deficit de 65 441 de lei;
- 2020 – deficit de 117 524 de lei;
- 2021 – deficit de 132 215 lei.

92. La acest capitol, Completul de judecată special consideră necesar de a menționa că, la analiza oricărei informații privind raportul dintre venituri și cheltuieli ale unui subiect, este de o manieră rezonabilă să se considere că o parte din venituri să fie destinate unor cheltuieli esențiale, cum ar fi: utilitățile, alimentele, îmbrăcămintea, transportul, *etc.*

93. Din acest motiv, calculul CCP urmează a fi considerat drept un punct de reper pentru facilitarea estimării cuantumului cheltuielilor esențiale și care permite identificarea unui prag de referință al acestor cheltuieli, într-o anumită perioadă, cu luarea în calcul a tuturor particularităților social-economice existente.

94. Completul de judecată special poate admite, în principiu, pornind de la caracterul estimativ și statistic al cheltuielilor prevăzute de CCP, că nu toate categoriile de cheltuieli incluse în acest mecanism de calcul pot fi catalogate drept „esențiale”, or, acest lucru depinde, în fiecare caz particular, de starea materială a persoanelor vizate, de unele preferințe și obiceiuri ale acestora, de componența numerică a familiei și necesitățile acesteia, *etc.*

95. În același timp, având în vedere faptul că, în situația concretă dedusă judecății, pe parcursul a unei perioade îndelungate, și anume 14 ani (2008-2021), cheltuielile gospodăriei reclamantului au depășit, în medie, cu **78 233,23** de lei anual, iar cumulativ, pe parcursul întregii perioade, cu **1 017 032** de lei, cifra de venituri înregistrate oficial la Serviciul Fiscal de Stat,

Completul de judecată special apreciază ca fiind judicioasă concluzia tranșată de Comisia de evaluare, precum că această discrepanță dintre venituri declarate și cheltuieli efectuate este una substanțială și atestă, în conformitate cu art. 13 alin. (5) lit. b) din Legea nr. 26/2022, existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu criteriul de integritate financiară, fapt care duce la nepromovarea evaluării de către acesta.

96. Or, o astfel de diferență semnificativă nu poate fi justificată, în mod rezonabil, sub aspectul includerii în calculul CCP a unor categorii de cheltuieli de care nu a beneficiat familia reclamantului, în situația în care soldul negativ înregistrat, pentru fiecare an în parte, depășește de câteva ori cuantumul salariului mediu pe economie stabilit pentru anul respectiv.

97. Totodată, Completul de judecată special urmează să invalideze argumentul susținut de către reclamant în contestație, precum că averea dobândită de către familia acestuia, în perioada 2008-2022, constituie suma totală de 385 393 de lei, iar veniturile declarate – 500 610 lei, ceea ce generează concluzia unui sold pozitiv și lipsa dubiilor asupra integrității. Or, în acest caz, Completul de judecată special ar trebui să pornească de la ipoteza că familia reclamantului nu ar fi avut parte, în general, de cheltuieli de consum, fapt care reprezintă un raționament greșit și care nu poate fi reținut, din considerentele expuse în paragrafele menționate *supra*.

98. Astfel fiind, în lipsa unor alte circumstanțe de clarificare din partea reclamantului, Completul de judecată special ajunge la concluzia că dubiile serioase cu privire la integritatea financiară a candidatului, constatate de către Comisia de evaluare, nu au fost atenuate.

99. În partea ce ține de alegațiile reclamantului privind faptul că starea sa financiară era mai bună înainte de a obține licența de avocat în 2008 și că acesta ar fi avut mai multe activități, Completul de judecată special reține caracterul pur declarativ al acestora și care nu sunt în măsură să combată starea de fapt deja constatată, or, la întrebările scrise ale Comisiei cu privire la spectrul activităților desfășurate înaintea perioadei de evaluare, reclamantul nu a oferit precizări referitoare la natura acestor pretinse activități și nici nu a estimat pretinsele venituri obținute în urma acestora.

100. Mai mult, în textul contestației depuse de către Vitalie Ciuchitu împotriva deciziei Comisiei de evaluare, reclamantul nici nu a obiectat asupra sumei veniturilor reținute de către Comisie, acesta respingând doar aspectul includerii calculelor CCP pentru estimarea cheltuielilor.

101. Cu referire la celelalte susțineri ale candidatului în cadrul rundelor de întrebări, care au fost combătute de către Comisie (*i.e.* vânzarea unui apartament în 2003, contra unei sume de 10 000 de dolari SUA; moștenirea

unor bunuri și obiecte prețioase din partea bunicului, în valoare de 10 000 de dolari SUA; existența unei recipise care ar confirma oferirea unui împrumut de 54 000 de euro), Completul de judecată special constată că nici în textul contestației, nici în cadrul ședinței de judecată și nici în susținerile verbale prezentate instanței, reclamantul nu și-a manifestat dezarcordul față de concluziile Comisiei în privința acestui aspect și nu a prezentat probe în vederea răsturnării concluziilor Comisiei în acest sens, motiv din care Completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție, ținând cont de limitele pretențiilor formulate de reclamant, nu se va expune pe marginea acestor constatări.

102. La acest capitol, Completul de judecată special relevă că prezentarea datelor și informațiilor suplimentare este un drept al candidatului, dar prin refuzul tacit sau prin prezentarea unor date incomplete duce apariția unor dubii referitor la veridicitatea acestor afirmații, argumente, respectiv, este în interesul candidatului de a prezenta date și informații suplimentare pentru a desființa aceste dubii, dacă este cazul și dacă există o atare disponibilitate.

103. Potrivit jurisprudenței CtEDO, art. 6 din Convenție nu stabilește nicio regulă cu privire la admisibilitatea probelor sau la modul în care acestea ar trebui evaluate, care sunt, prin urmare, chestiuni care trebuie reglementate în primul rând de dreptul național și de instanțele naționale (hot. *Garcia Ruiz v. Spania* [GC], no. 30544/96, § 28, ECHR 1999-1).

104. De asemenea, CtEDO a reiterat că nu este în sine arbitrar, în sensul părții „civile” a articolului 6 § 1 din Convenție, ca sarcina probei să fie transferată asupra reclamantului în cadrul procedurii de verificare după ce IQC a pus la dispoziție constatări preliminare rezultate în urma încheierii anchetei și a dat acces la probele din dosarul cauzei (a se vedea hot. *Gogitidze și alții v. Georgia*, nr. 36862/05, § 122, 12 mai 2015, în contextul procedurii de confiscare *in rem* și, *mutatis mutandis*, *Grayson și Barnham v. Regatul Unit*, nr. 19955/05 și 15085/06, §§ 37-49, 23 septembrie 2008, în contextul unei ordonanțe de confiscare în cauzele de trafic de droguri).

c. Cu referire la ridicarea de către reclamant a „excepției de ilegalitate” în cadrul procedurii de evaluare

105. După cum urmează din decizia Comisiei, la 03 mai 2024, reclamantul Vitalie Ciuchitu a depus o cerere privind ridicarea „excepției de ilegalitate”, afirmând că unele dispoziții din Regulamentul Comisiei sunt contrare prevederilor Legii nr. 26/2022.

106. Totodată, reclamantul a solicitat ca dispozițiile contestate din Regulament să nu fie aplicate în procesul său de evaluare, ci să fie aplicate direct dispozițiile Legii nr. 26/2022, ale Constituției și ale altor legi citate.

107. Completul de judecată special reține că cererea privind ridicarea „excepției de ilegalitate” formulată de către Vitalie Ciuchitu, a fost prezentată și în cadrul ședinței de judecată, fiind anexată la materialele cauzei.

108. În conjunctura enunțată, Completul de judecată special apreciază ca fiind justă soluția Comisiei de respingere a cererii nominalizate, întrucât din textul acesteia, nu poate fi identificat niciun temei juridic care i-ar oferi candidatului prerogativa de a formula, în cadrul procedurii de evaluare, o asemenea cerere și care ar cuprinde asemenea solicitări.

109. Completul de judecată special accentuează că nici Legea nr. 26/2022, nici Regulamentul de evaluare al Comisiei și nici Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de evaluare nu reglementează un asemenea mecanism procesual.

110. Or, însăși doleanța reclamantului ca, în raport cu procedura sa de evaluare, să nu fie aplicabile unele prevederi ale Regulamentului Comisiei de evaluare, nu constituie altceva, în esență, decât un dezacord cu prevederile acelor dispoziții pe care dânsul nu le recunoaște, iar un asemenea demers *a priori* nu poate fi calificat drept unul acceptabil.

111. Completul de judecată special remarcă faptul că, într-adevăr, posibilitatea ridicării unei excepții de ilegalitate era anterior reglementată de art. 13 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, care însă, odată cu intrarea în vigoare a Codului administrativ din 01 aprilie 2019, a fost abrogată și, prin urmare, este inaplicabilă procedurii contencioase deduse judecătii.

112. De altfel, Completul de judecată special punctează că reclamantul nu era lipsit de dreptul, la etapa corespunzătoare, de a face uz de pârghiile legale în vigoare, în situația în care intenționa să-și formuleze o poziție procesuală sau alta.

d. Cu referire la pretinsa prezumție de deținere a numerarului în temeiul prevederilor art. 226⁷ din Codul fiscal (în redacția legii în vigoare în perioada de referință)

107. În textul contestației, reclamantul a mai indicat că, potrivit prevederilor art. 226⁷ din Codul fiscal (în redacția legii în perioada de referință), persoana fizică cetățean al Republicii Moldova care, la situația de la 01 ianuarie 2012, deține mijloace financiare bănești în sumă mai mare de 500 mii lei sau echivalentul acesteia în valută străină are obligația să depună la inspectoratul fiscal de stat teritorial după locul domiciliului sau reședinței ori la Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, până la 31 decembrie 2012, declarația cu privire la disponibilul de mijloace bănești. În cazul în care suma declarată

va fi mai mare de un milion de lei, persoana fizică este obligată să anexeze în declarație documentele care confirmă disponibilul sumei declarate.

108. Prin urmare, în sensul normei de drept citate, reclamantul a invocat prezumția faptului că atât dânsul, cât și soția sa, în acea perioadă, dispuneau de o sumă mai mică de 500 000 de lei, din moment ce niciunul dintre ei nu au depus o astfel de declarație privind disponibilul de mijloace bănești.

109. Completul de judecată special nu poate accepta relevanța unei asemenea linii de argumentare, or, pe lângă faptul că o astfel de prezumție nu rezultă din norma legală citată, acest argument este lipsit de relevanță în speța dedusă judecătii, în condițiile în care, la aprecierea criteriilor de integritate etică și financiară, Comisia de evaluare nu este ținută și nu depinde de constatările altor organe cu competențe în domeniul respectiv (*i.e.* – constatările Serviciului Fiscal de Stat), circumstanță ce rezultă expres din prescripțiile art. 8 alin. (6) din Legea nr. 26/2022.

110. Finalmente, Completul de judecată special subliniază faptul că reclamantul Vitalie Ciuchitu, nici la etapa evaluării de către Comisie, și nici în cadrul dezbaterilor judiciare, nu a reușit să înlăture dubiile Comisiei de evaluare referitoare la discrepanțele financiare depistate dintre suma totală a veniturilor declarate și a cheltuielilor efectuate, pe parcursul perioadei declarate. În speța dedusă judecătii, reclamantul nu a prezentat probe, acte sau înscrisuri justificative care să dea viabilitate argumentului său privind existența unor economii substanțiale, pe care acesta le-ar fi deținut în perioada anterioară declarării și, mai mult, care ar fi fost suficiente întreținerii gospodăriei sale, pentru o perioadă semnificativă de timp.

111. În același timp, Completul de judecată special consideră imperios de a evidenția că o decizie de nepromovare a candidatului nu echivalează cu o constatare că acesta nu este integru. Or, în urma evaluării integrității etice și financiare a candidatului, în baza datelor și informațiilor primite de la candidat și terți, Comisia constată doar faptul existenței sau lipsei dubiilor serioase privind conformitatea candidatului cu criteriile legale de integritate. Soluția oferită de Comisie, prin decizia de constatare a promovării sau nepromovării evaluării, reprezintă o apreciere, după intima sa convingere, a faptului dacă există sau nu dubii serioase privind conformitatea reclamantului cu criteriile de integritate financiară și etică. În acest mod, Comisia nu constată existența sau lipsa conformității reclamantei cu criteriile de integritate, ci doar existența sau lipsa dubiilor serioase privind conformitatea.

112. Sintetizând cele redate, Completul de judecată special relevă că, în litigiul dedus judecătii, nu au fost identificate temeiuri legale de a anula decizia din 18 iulie 2024 a Comisiei de evaluare, instituită prin Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția

de judecător al Curții Supreme de Justiție, exercitându-și atribuțiile potrivit Legii nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

113. Or, actul administrativ supus controlului judiciar este emis conform prevederilor legii, nefiind constatată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat, iar în cadrul procedurii de evaluare nu au fost admise erori procedurale grave de către Comisia de evaluare, care să afecteze caracterul echitabil al procedurii de evaluare, astfel că cererea de contestare depusă de Vitalie Ciuchitu este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

114. Ținând cont de cele expuse *supra* și în temeiul art. 14 alin. (6), alin. (8) lit. a), alin. (9) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022,

COMPLETUL SPECIAL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge contestația depusă de Vitalie Ciuchitu împotriva deciziei din 18 iulie 2024 a Comisiei de evaluare, instituită prin Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, exercitându-și atribuțiile potrivit Legii nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni